

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
22–23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Полтава 2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2019 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2020. –с.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

*Томілін О.О.,
доктор економічних наук, доцент*

Податкова система України відзначається складністю, невпорядкованістю порушенням функціональної гармонії окремих складових та системи в цілому. Основне протиріччя пов'язане з неузгодженістю потреб у податкових надходженнях з можливостями їх отримання.

Податкова система України відзначається складністю, невпорядкованістю, порушенням функціональної гармонії окремих складових та системи в цілому. Основне протиріччя пов'язане з неузгодженістю потреб у податкових надходженнях з можливостями їх отримання. Крім того, стоїть завдання досягти такого рівня розвитку податкової системи, щоб забезпечуючи доходи бюджету, остання не стримувала процеси накопичення, зростання виробництва, не відбувалося перекосів у частині змін у структурі суспільного господарства, не деформувалися ринкові процеси та, головне, не порушувалася соціальна справедливість стосовно конкретного періоду розвитку нашої держави [1, с. 396].

Податки є основним інструментом реалізації розподільної функції фінансів і одним з головних каналів поповнення доходної частини державного бюджету. Виважена і науково обґрунтована податкова політика щодо запровадження пільг чи надання переваг оподаткуванні є важливим регулятором підприємницької діяльності в усіх сферах національної економіки країни.

Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового кодексу України.

Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Збором (платою, внеском) є обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій [2].

В Україні неоподатковуваного мінімуму не існує, натомість запроваджено податкову соціальну пільгу. Податкова соціальна пільга надається в розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунку на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року, – для будь-якого платника податку.

Як відомо, одним з найбільш потужних джерел формування бюджетних ресурсів є податок на прибуток. Останній забезпечує Україну можливістю повноцінного фінансування її основних функцій та стабільністю.

Прибуток є основним критерієм ефективності підприємницької діяльності. В ринкових умовах регулятором виробництва виступає прибуток на весь авансований протягом певного періоду власний або позиковий капітал [3, с.146–147].

Невід’ємною складовою податкової системи є податок на прибуток, який за своєю економічною природою відіграє ключову роль при оподаткуванні суб’єктів господарювання.

Податок на прибуток підприємств – це прямий податок, сплачуваний підприємствами з прибутку, одержаного від реалізації продукції, основних фондів, нематеріальних активів, цінних паперів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів та матеріальних цінностей.

Податок на прибуток підприємств, крім великого фіскального значення, має й широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. Цей вплив може здійснюватися як завдяки диференціації ставок оподаткування по різних видах діяльності, так і завдяки наданню пільг у виробництві пріоритетних товарів. Але в нашій країні можливості щодо використання податку на прибуток як регулюючого фактора дещо обмежено його великим бюджетним значенням, внаслідок чого і застосовується єдина ставка податку на прибуток підприємств [4, с. 257].

Значні фінансові ресурси підприємства забирає податок на прибуток, оскільки він не компенсується ніякими надходженнями, не впливає на зменшення інших податків, а виплачується саме з прибутку. До того ж він являє собою найвагоміший інструмент державного регулювання економіки [5, с. 905].

Недосконалість та неузгодженість окремих законів (наприклад, податкове законодавство та законодавство про кооперацію) призводить до викривлень та різночитання окремих положень.

Нестабільність податкового законодавства, великі штрафні санкції, невідповідність бухгалтерського і податкового обліку ускладнюють роботу підприємця і бухгалтера, які повинні досконально знати всі закони й підзаконні нормативні документи, уміти співставляти їх норми, щоб дійти до “золотої середини”, оскільки у нас дуже часто різні нормативні документи з питань оподаткування по-різному тлумачать порядок застосування пільг, строки, сплати податків тощо. В країні повинна бути підтримка кооперативного руху на державному рівні через субсидії, пільгові кредити, зниження ставок оподаткування [5, с. 900].

До основних принципів побудови та призначення системи оподаткування необхідно віднести принцип рівнозначності і пропорційності, який дасть можливість справляння податків з юридичних осіб здійснювати у певній частці від отриманого прибутку та забезпечувати сплату рівних податків і зборів усіма суб’єктами підприємницької діяльності [6, с. 274].

До основних елементів оподаткування за допомогою яких здійснюється вплив податків на фінансово-господарську діяльність підприємств можна від-

нести:

- об’єкт оподаткування;
- база оподаткування;
- ставки податку;
- джерело сплати податку;
- строки сплати податку;
- податкові пільги;
- штрафні санкції за порушення податкового законодавства.

Таким чином, основними компонентами організаційного впливу на регулювання економічних відносин є ринкове позиціонування суб’єкта регулювання через вплив на нього цінового, фінансово-кредитного, інвестиційного та податкового механізмів.

Список використаних джерел:

1. Томілін О. О. Шляхи зростання фіскальної ефективності податку з доходів фізичних осіб. *Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць*. Вип. №: 247: В VI т. Т. 2. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. С. 396–401. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1573> (дата звернення – 18.03.2020).

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення – 18.03.2020).

3. Tomilin O. Food security and value of the vegetable crop in agroindustrial production: [monograph] Security of the XXI century: National and geopolitical (In edition I.A. Markina, Doctor of Economic Sciences, Professor) Part 1. Prague. Nemoros. s.r.o. 2019. Czech Republic. 144–150 p. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7406> (дата звернення – 18.03.2020).

4. Довгалюк В.І., Єрмоленко Ю.Ю. Податкова система: навчальний посібник / В.І. Довгалюк, Ю.Ю. Єрмоленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2007. – 360 с.

5. Томілін О. О., Гаврилова О. А. Податок на прибуток та його роль у формуванні доходів. *Економіка: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць*. Вип. № 255: В 9 т. Т. IV. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. С. 900–905. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1574> (дата звернення – 18.03.2020).

6. Томілін О. О. Вплив оподаткування на економічну діяльність агропромислового виробництва. Наукові та прикладні аспекти удосконалення бухгалтерського обліку, економічного контролю та системи оподаткування: монографія. Полтава: ПП “Астрая”, 2018. С. 266–275. Розділ: Наукові та прикладні аспекти удосконалення економічного контролю URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1524> (дата звернення – 18.03.2020).

Наукове видання

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**
професорсько-викладацького складу
22 – 23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Підп. до друку 22.04.2020. Формат 60x90 1/16.
Ум. друк. арк. 29,1. Обл.-вид. арк. 26,9.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.